

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

ઉના તાલુકાના ધોરણ-૭ના વિદ્યાર્થીઓ પર દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્યની અસરકારકતાનો અભ્યાસ

મોનિકા એચ.ગોસાઈ,
લેકચરર,
જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન,
જૂનાગઢ, ગુજરાત.

VIDHYAYANA

ડો. હિતેશ એમ. સોલંકી,
આસીસ્ટન્ટ પ્રોફેસર,
શ્રીમતી એમ. એમ. શાહ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન,
વઢવાણ, સુરેન્દ્રનગર, ગુજરાત.

VIDHYAYANA

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

An International Multidisciplinary Research e-Journal

સારાંશ

પ્રસ્તુત સંશોધન ધોરણ-૭ના વિદ્યાર્થીઓ પર દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્યની અસરકારકતાનો અભ્યાસ કરવાના હેતુથી કરવામાં આવેલ છે. સંશોધનમાં માર્ગદર્શન માટે તમામ પ્રકારના સાહિત્યનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. પ્રસ્તુત સંશોધનમાં વ્યાપવિશ્વ તરીકે જૂનાગઢ જિલ્લાની પ્રાથમિક શાળાઓમાં ધોરણ-૭ માં વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨માં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓને લેવામાં આવેલ હતા. ઉપકરણ તરીકે પ્રમાણિત સિદ્ધિ કસોટીનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં જીસીઈઆરટી- ગાંધીનગર દ્વારા પ્રમાણિત વિષય સિદ્ધિ કસોટીની રચના કરી અને આપવામાં આવી હતી. નમૂના પસંદગીમાં જૂનાગઢ જિલ્લાના ૭ના તાલુકામાં ધોરણ-૭માં અભ્યાસ કરતાં વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨ના વિદ્યાર્થીઓને નમૂના તરીકે પસંદ કર્યા હતા જેમાં કુલ ૬ શાળાઓ પસંદ કરી હતી જેમાં કુલ ૧૨૦ વિદ્યાર્થીઓ હતા. ધોરણ-૭ ના વિદ્યાર્થીઓ માટે દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્યની અસરકારકતા ચકાસવાનું કાર્ય કરવાનું થતું હોય જેના માટે અભ્યાસકે પ્રાયોગિક પદ્ધતિનો ઉપયોગ કર્યો હતો. પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં ૭ના તાલુકાની પ્રાથમિક શાળાના ધોરણ-૭માં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતા કુલ ૬૦ વિદ્યાર્થીઓ અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના કુલ ૬૦ વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયની જીસીઈઆરટી દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રમાણિત સિદ્ધિ કસોટી દ્વારા વિષય પ્રમાણે કસોટી લઈને માહિતીનું એકત્રીકરણ કરવામાં આવ્યું હતું. પ્રસ્તુત સંશોધનમાં ત્રણેય વિષય ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયની સિદ્ધિ કસોટીની મદદથી મેળવેલ પ્રાપ્તકો મેળવવા માં આવેલ હતા. આ રીતે મેળવેલ પ્રાપ્તકોને કમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામ એક્સેલમાં ડેટા ફાઈલ તૈયાર કરી હતી. આ ડેટા પરથી દરેક જૂથ માટે વિવિધ વર્ણનાત્મક અંકશાસ્ત્રીય માપોની ગણતરી કરી હતી. પાત્રોની સંખ્યા, ત્રણેય વિષયમાં મેળવેલ પ્રાપ્તકો, સરાસરી, પ્રમાણ વિચલન અને ટી વેલ્યુ શોધવામાં આવી હતી. સંશોધનના મહત્વના તારણોમાં એવું જોવા મળ્યું હતું કે ધોરણ-૭માં ગણિત વિષયમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની વચ્ચે ચોક્કસ તફાવત જોવા મળ્યો હતો જેમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય અસરકારક નિવડયું હતું જ્યારે વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની વચ્ચે ચોક્કસ તફાવત જોવા મળ્યો ન હતો જેમાં દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્ય અને સામાન્ય શિક્ષણ કાર્ય બન્ને સમાન જોવા મળેલ હતું.

પ્રસ્તાવના

શિક્ષણ સતત ગુણવત્તા સુધારણા થાય તે માટે ગુજરાત સરકારે દૂરવર્તી શિક્ષણની અધ્યયન અધ્યાપન તરેહનો ઉપયોગ કરવાનું વિચાર્યું. જેમાં ટેલિકોન્ફરન્સ દ્વારા ટેકનોલોજીનો મહત્તમ ઉપયોગ કરીને અંગ્રેજી, ગણિત અને વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના વિષયના શિક્ષણને પ્રવૃત્તિમય બનાવી રાજ્યની તમામ પ્રાથમિક શાળાના ધોરણ પાંચ થી સાતના વિદ્યાર્થીઓમાં જે તે વિષયની સંકલ્પનાઓ સ્પષ્ટ કરવાના શુભ આશયથી દૂરવર્તી શિક્ષણનો આ પ્રોજેક્ટ શરૂ કર્યો. જેના ઘણા મીઠા ફળ પ્રાથમિક શાળાના બાળકોને મળ્યા છે અને શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધરી છે. આ દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્યક્રમની શિક્ષણ પર કેવી અસર થાય છે તે જાણવાના

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

હેતુથી પ્રસ્તુત સંશોધન હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું.

સંબંધિત સંશોધનોની સમીક્ષા

પ્રસ્તુત અભ્યાસને સંબંધિત સંશોધનો જુદી જુદી યુનિવર્સિટી કક્ષાએ થઈ ચૂકેલા છે. જેમાંના ચાર સંશોધનોનો સાર અહીં રજૂ કરેલ છે.

સંશોધન વર્ષની રીતે જોઈએ તો આ સંશોધનો જયમાણી (૧૯૯૧), રોઝ (૧૯૯૨) અને હિરાણી (૨૦૦૩) સંશોધનકર્તાઓ દ્વારા યુનિવર્સિટીમાંથી એમ.એડ.ની પદવી માટે તથા સીંગ, આહુવાલીયા અને વર્મા(૧૯૯૧) એ પ્રોજેક્ટવર્કના ભાગ રુપે સંશોધન હાથ ધરાયા હતા.

પ્રસ્તુત સંશોધનના હેતુઓના સંદર્ભમાં જોઈએ તો સીંગ, આહુવાલીયા અને વર્મા(૧૯૯૧) એ ઉચ્ચ માધ્યમિક શાળામાં ગણિત વિષય માટે સીએઆઈની અસરકારકતા પરંપરાગત અધ્યયનના સંદર્ભમાં ચકાસી હતી. જયમાણી (૧૯૯૧)એ સીએઆઈ દ્વારા અધ્યાપનના અનુરુપણ પ્રતિમાનની અસરકારકતા ધોરણ આગિયારનાં ભૌતિક વિજ્ઞાનના વિષય માટે ચકાસી હતી. રોઝ (૧૯૯૨)એ નિમ્ન સિદ્ધિ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓના સંદર્ભમાં કમ્પ્યુટર સહાયિત અધ્યયન સોફ્ટવેરની અસરકારકતા ચકાસી હતી. હિરાણી (૨૦૦૩)એ ધોરણ નવનાં વિજ્ઞાન વિષય માટે સીએઆઈ કાર્યક્રમનું નિર્માણ અને તેની અસરકારકતા ચકાસી હતી.

પ્રસ્તુત સંશોધનોના ઉપકરણોના સંદર્ભમાં જોઈએ તો સીંગ, આહુવાલીયા અને વર્મા(૧૯૯૧) એ શિક્ષક નિર્મિત સિદ્ધિ કસોટી અને ગણિત વલણ માપદંડ, જયમાણી (૧૯૯૧)એ શિક્ષક નિર્મિત સિદ્ધિ કસોટીનો, રોઝ (૧૯૯૨) એ શિક્ષક નિર્મિત બુદ્ધિ કસોટીની સાથે પટેલ વાંચન ટેવ સંશોધનિકા અને સુંદર રાજનની ગાણિતીક વલણકસોટીનો, હિરાણી (૨૦૦૩)એ એકમ સિદ્ધિ કસોટી અને અભિપ્રાયાવલિનો ઉપયોગ કર્યો હતો.

પ્રસ્તુત સંશોધનોની સંશોધન પદ્ધતિના સંદર્ભમાં જોઈએ તો જયમાણી (૧૯૯૧), રોઝ (૧૯૯૨) અને હિરાણી (૨૦૦૩) તથા સીંગ, આહુવાલીયા અને વર્મા(૧૯૯૧)એ પ્રાયોગિક પદ્ધતિ નો ઉપયોગ કર્યો હતો.

પ્રસ્તુત સંશોધનોના તારણોના સંદર્ભમાં જોઈએ તો સીંગ, આહુવાલીયા અને વર્મા(૧૯૯૧) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં સીએઆઈ દ્વારા અભ્યાસ કરતા જૂથની સિદ્ધિ સાર્થક રીતે ઉચી જોવા મળી હતી તેમજ ગણિત વિષય પરનું વલણ વિદેયાત્મક જોવા મળ્યું હતું. જયમાણી (૧૯૯૧) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં પ્રાયોગિક જૂથના સરેરાશાંકો નિયંત્રિત જૂથના સરેરાશાંકો કરતા ઉચા હતા. રોઝ(૧૯૯૨) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં કમ્પ્યુટર સહાયિત અધ્યયન, શિક્ષક સાથે અને શિક્ષક વગર પરંપરાગત અધ્યાપન પદ્ધતિ કરતાં વધારે અસરકારક હતું. ઉપરાંત કમ્પ્યુટર સહાયિત અધ્યયન નિમ્ન સિદ્ધિ ધરાવતા બાળકો માટે. સૌથી વધુ અસરકારક પૂરવાર થયું હતું. હિરાણી (૨૦૦૩) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં શૈક્ષણિક સંદર્ભમાં પરંપરાગત પદ્ધતિ દ્વારા અધ્યાપન કરતા કમ્પ્યુટર એઈડેડ ઈન્સ્ટ્રક્શન કાર્યક્રમ દ્વારા અધ્યાપન વધારે અસરકારક પૂરવાર થયું હતું.

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

अभ्यासना हेतुओ

प्रस्तुत अभ्यासना हेतुओ आ प्रमाणे रयवामां आव्या उता.

- धोरण- ७ना विद्यार्थीओनी सिद्धि पर दूरवर्ती शिक्षणकार्यनी असरकारकता यकासवी.
- धोरण- ७ना त्रण विषयो (विज्ञान, गणित अने अंग्रेजी) नी सिद्धि जाणवी.
- धोरण- ७ना त्रणोय विषयोमां दूरवर्ती शिक्षणकार्यने मेणवता विद्यार्थीओनी वय्ये सार्थक तज्ञावतनी यकासणी करवी.

दूरवर्ती शिक्षणना हेतुओ

- गणित, विज्ञान अने अंग्रेजी विषयना विशिष्ट शिक्षणनो लाभ विद्यार्थीओने प्राप्त थाय.
- धोरण प थी ७ ना तमाम बाणकोने दूरवर्ती शिक्षणना माध्यमथी विषयवस्तुनुं ज्ञान प्राप्त थाय.
- कठिन विषयोना शिक्षणमां समग्र राजयमां ऐकसूत्रता जणवाय.
- सारा तजज्ञ शिक्षकोनो लाभ समग्र राजयना विद्यार्थीओनेप्राप्त थाय.
- जुदी जुदी आधुनिक शिक्षण पद्धतिओथी विद्यार्थीओने प्राप्त थाय.

समस्या

७ना तालुकाना धोरण-७ना विद्यार्थीओ पर दूरवर्ती शिक्षणकार्यनी असरकारकतानो अभ्यास

उत्कल्पनाओ

प्रस्तुत संशोधनमां संशोधक द्वारा शून्य उत्कल्पनाओ रयवामां आवी उती जे आ प्रमाणे छे.

- धोरण-७ना विज्ञान विषयमां दूरवर्ती शिक्षणकार्य मेणवती अने दूरवर्ती शिक्षणकार्य न मेणवती शाणाना विद्यार्थीओनी शैक्षणिक सिद्धिना सरासरी प्राप्तांको वय्ये सार्थक तज्ञावत नही होय.
- धोरण-७ना गणित विषयमां दूरवर्ती शिक्षणकार्य मेणवती अने दूरवर्ती शिक्षणकार्य न मेणवती शाणाना विद्यार्थीओनी शैक्षणिक सिद्धिना सरासरी प्राप्तांको वय्ये सार्थक तज्ञावत नही होय.
- धोरण-७ना अंग्रेजी विषयमां दूरवर्ती शिक्षणकार्य मेणवती अने दूरवर्ती शिक्षणकार्य न मेणवती शाणाना विद्यार्थीओनी शैक्षणिक सिद्धिना सरासरी प्राप्तांको वय्ये सार्थक तज्ञावत नही होय.

संशोधन क्षेत्र

प्रस्तुत संशोधनमां धोरण-७ ना विद्यार्थीओ माटे दूरवर्ती शिक्षणकार्यनी असरकारकता यकासवानुं कार्य करवानुं थतुं होय तो तेथी संशोधननुं क्षेत्र सर्वेक्षण अने शैक्षणिक टेकनोलजी प्रकारनुं गणावी शकाय.

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

વ્યાપ વિશ્વ અને નમૂનો

પ્રસ્તુત સંશોધનમાં વ્યાપવિશ્વ તરીકે જૂનાગઢ જિલ્લાની પ્રાથમિક શાળાઓમાં ધોરણ-૭ માં વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨માં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓને લેવામાં આવેલ હતા.

નમૂના પસંદગીમાં જૂનાગઢ જિલ્લાના ઉના તાલુકામાં ધોરણ-૭માં અભ્યાસ કરતાં વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨ના વિદ્યાર્થીઓને નમૂના તરીકે પસંદ કર્યા હતા જેમાં કુલ ૬ શાળાઓ પસંદ કરી હતી જેમાં કુલ ૧૨૦ વિદ્યાર્થીઓ હતા.

ઉપકરણ

પ્રસ્તુત સંશોધનમાં ઉપકરણ તરીકે પ્રમાણિત સિદ્ધિ કસોટીનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં જીસીઈઆરટી-ગાંધીનગર દ્વારા પ્રમાણિત વિષય સિદ્ધિ કસોટીની રચના કરી અને આપવામાં આવી હતી. આ કસોટી દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્યક્રમની અસરકારતાના અભ્યાસ માટે સિદ્ધિ કસોટી એવું નામ આપવામાં આવેલ જેમાં ધોરણ-૭ના ત્રણ વિષય ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી નો સમાવેશ થયો હતો.

અભ્યાસ પદ્ધતિ

સંશોધનસમસ્યાના પ્રકાર પ્રમાણે સંશોધન પદ્ધતિની પસંદગી કરવામાં આવે છે. શૈક્ષણિક સંશોધનોમાં વિવિધ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ થાય છે. શૈક્ષણિક સંશોધનોમાં સામાન્ય રીતે પ્રાયોગિક પદ્ધતિ, ઐતિહાસિક પદ્ધતિ, સર્વેક્ષણ પદ્ધતિ, સંબંધાત્મક પદ્ધતિ અને વિકાસાત્મક અભ્યાસ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ થતો હોય છે.

ધોરણ-૭ ના વિદ્યાર્થીઓ માટે દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્યની અસરકારકતા ચકાસવાનું કાર્ય કરવાનું થતું હોય જેના માટે અભ્યાસકે પ્રાયોગિક પદ્ધતિનો ઉપયોગ કર્યો હતો.

માહિતી એકત્રીકરણ

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં પ્રયોજક દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨ માં જૂનાગઢ જિલ્લાના ઉના તાલુકાની પ્રાથમિક શાળાના ધોરણ-૭માં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતા કુલ ૬૦ વિદ્યાર્થીઓ અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના કુલ ૬૦ વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયની જીસીઈઆરટી દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રમાણિત સિદ્ધિ કસોટી દ્વારા વિષય પ્રમાણે કસોટી લઈને માહિતીનું એકત્રીકરણ કરવામાં આવ્યું હતું.

માહિતી પૃથકકરણની રીત

પ્રસ્તુત સંશોધનમાં ત્રણેય વિષય ગણિત, વિજ્ઞાન અને અંગ્રેજી વિષયની સિદ્ધિ કસોટીની મદદથી મેળવેલ પ્રાપ્તિઓ મેળવવા માં આવેલ હતા. આ રીતે મેળવેલ પ્રાપ્તિઓને કમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામ એક્સેલમાં ડેટા ફાઈલ તૈયાર કરી હતી. આ ડેટા પરથી દરેક જૂથ માટે વિવિધ વર્ણનાત્મક અંકશાસ્ત્રીય માપોની ગણતરી કરી હતી. પાત્રોની સંખ્યા, ત્રણેય વિષયમાં મેળવેલ પ્રાપ્તિઓ, સરાસરી, પ્રમાણ વિચલન અને ટી વેલ્યુ શોધવામાં આવી હતી. ટી-ટેસ્ટ માટે સાર્થકતાની કિંમત ૦.૦૧ કક્ષાએ ૨.૫૮ અને ૦.૦૫ કક્ષાએ ૧.૯૬ હતી.

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

માહિતી પૃથકકરણ અને અર્થઘટન

પ્રસ્તુત સંશોધનમાં શૂન્ય ઉત્કલ્પનાની રચના કરવામાં આવી હતી અને તેના આધારે અંકશાસ્ત્રીય ગણતરી કરવામાં આવી હતી. તેની સાર્થકતાની કક્ષા ૦.૦૧ અને ૦.૦૫ કક્ષાએ ચકાસવામાં આવેલ હતી.

ઉત્કલ્પના:૧ ધોરણ-૭ના વિજ્ઞાન વિષયમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિના સરાસરી પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત નહીં હોય.

સારણી-૧

દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિના સરાસરી પ્રાપ્તાંકો વચ્ચેના તફાવતની સાર્થકતા

ક્રમ	જૂથ	સંખ્યા	સરાસરી	પ્રમાણ વચ્ચે	ટી મૂલ્ય	સાર્થકતાની કક્ષા
૧	દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતું જૂથ	૬૦	૬૨.૦૦	૨૫.૫૦	૦.૪૫	સાર્થક નથી
૨	દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતું જૂથ	૬૦	૬૦.૨૫	૧૬.૪૫		

ઉત્કલ્પના:૨ ધોરણ-૭ના ગણિત વિષયમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિના સરાસરી પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત નહીં હોય.

સારણી-૨

દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિના સરાસરી પ્રાપ્તાંકો વચ્ચેના તફાવતની સાર્થકતા

ક્રમ	જૂથ	સંખ્યા	સરાસરી	પ્રમાણ વચ્ચે	ટી મૂલ્ય	સાર્થકતાની કક્ષા
૧	દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતું જૂથ	૬૦	૫૮.૫૦	૨૭.૧૫	૪.૯૯	૦.૦૧
૨	દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતું જૂથ	૬૦	૭૮.૯૨	૧૩.૬૫		

ઉત્કલ્પના:૩ ધોરણ-૭ના અંગ્રેજી વિષયમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિના સરાસરી પ્રાપ્તાંકો વચ્ચે સાર્થક તફાવત નહીં હોય.

સારણી-૩

દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિના સરાસરી પ્રાપ્તાંકો વચ્ચેના તફાવતની સાર્થકતા

ક્રમ	જૂથ	સંખ્યા	સરાસરી	પ્રમાણ વચ્ચે	ટી મૂલ્ય	સાર્થકતાની કક્ષા
૧	દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતું જૂથ	૬૦	૬૦.૩૩	૨૬.૭૫	૦.૭૪	સાર્થક નથી
૨	દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતું જૂથ	૬૦	૫૭.૨૫	૧૭.૮૦		

તારણો

- ધોરણ-૭માં ગણિત વિષયમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની વચ્ચે ચોક્કસ તફાવત જોવા મળ્યો હતો જેમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય અસરકારક નિવડ્યું હતું.
- ધોરણ-૭માં વિજ્ઞાન વિષયમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની વચ્ચે ચોક્કસ તફાવત જોવા મળ્યો ન હતો જેમાં દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્ય અને સામાન્ય શિક્ષણ કાર્ય બન્ને સમાન જોવા મળેલ હતું.
- ધોરણ-૭માં અંગ્રજી વિષયમાં દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને દૂરવર્તી શિક્ષણકાર્ય ન મેળવતી શાળાના વિદ્યાર્થીઓની વચ્ચે ચોક્કસ તફાવત જોવા મળ્યો ન હતો જેમાં દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્ય અને સામાન્ય શિક્ષણ કાર્ય બન્ને સમાન જોવા મળેલ હતું.

સમગ્ર સંશોધન પર દૃષ્ટિ કરતાં માલૂમ પડે છે કે એકંદરે દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્ય અને સામાન્ય શિક્ષણ કાર્ય બન્ને સમાન જોવા મળેલ હતું.

શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ

- વિજ્ઞાન જેવી પ્રાયોગિક વિષયવસ્તુ દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્ય દ્વારા જ શીખવવી જોઈએ.
- ગણિત અઘરી રીતોમાં દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્યની મદદ લેવી જોઈએ.
- અંગ્રેજી વિષયમાં પણ વ્યાકરણ જેવા અઘરા મુદ્દાઓ દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્ય દ્વારા શિક્ષણ આપવું જોઈએ.
- તમામ શાળાઓ દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્યની મદદથી શિક્ષણ કાર્ય કરાવે તો બાળકોને નાવિન્યતાનો લાભ મળે.
- રાજ્યકક્ષાના તજજ્ઞ શિક્ષકોના લાભ તથા ટેકનોલોજીના ઉપયોગની જાગૃતતા વધે તેથી દૂરવર્તી કાર્ય ઉત્તમ ગણાય .

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

સંદર્ભ સૂચિ

ડાયેટ(૨૦૦૫). સી. આર. સી. કક્ષાએ એક દિવસીય તાલીમ કાર્યક્રમનું આયોજન – ૨૦૦૫-૦૬. જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, રાજકોટ.

વ્યાસ, એમ. (૨૦૦૫). કમ્પ્યુટર સહાયિત પરીક્ષણ કાર્યક્રમની સંરચના અને અજમાયશ. અપ્રકાશિત એમ. એડ. લઘુશોધ નિબંધ, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, શિક્ષણશાસ્ત્ર ભવન, રાજકોટ.

Bhutak,(2004). Development And Try-out of Computer Aided Language Learning (CALL) Package for Teaching of Action Verbs in English Language. Unpublished Dissertation, Saurashtra University, Rajkot.

Dangar, B. G. (2003). Development and Effectiveness of Computer Aided Instruction (CAI) Programme for Teaching Subject English at Primary Level (Guj.). Unpublished Dissertation, Saurashtra University, Rajkot.

Hirani, |T. R. (2003). Development and Effectiveness of Computer Aided Instruction (CAI) Programme in Teaching Subject Science of Secondary School Level 9Guj.). Unpublished Dissertation, Saurashtra University, Rajkot.

પાથેય(૨૦૧૧-૧૨). ગાંધીનગર: ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ

શાહ ડી.બી. (૨૦૦૪). શૈક્ષણિક ઓર અનુસંધાન. દિલ્હી: મેકમિલન કંપની ઓફ ઈન્ડીયા લિમિટેડ.

ઉચાટ.ડી.એ. (૨૦૦૯). શિક્ષણ અને સામાજિક વિજ્ઞાનોમાં સંશોધનનું પદ્ધતિશાસ્ત્ર. રાજકોટ: નિજિજન સાયકો સેન્ટર.

VIDHYAYANA